

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-340

27.3.2026

If Skadeforsikring NUF

Reise/reisegods

Tyveri elsparkesykkel og mobil – brudd på sikkerhetsforskrift – fal. § 4-8.

Sikrede hadde parkert sin elsparkesykkel utenfor en butikk. Mobilen hans var festet til elsparkesykkelen. Sikrede forlot begge gjenstandene ulåst, og usikret og gikk inn i butikken. Da han kom ut få minutter senere, var begge gjenstandene borte. Foretaket avkortet dekning med 100 % under henvisning til at sikrede hadde brutt sikkerhetsforskrift, ved ikke å ha hatt tilsyn med gjenstandene, og at han var mer enn lite å legge til last, jf. fal. § 4-8. Sikrede var uenig. Det hadde ikke vært noen steder å låse sykkelen og han skulle bare en kjapp tur innom butikken. Nemnda kom til at sikrede hadde brutt tilsynsplikten og at sikrede var mer enn lite å laste, men at avkortningen for elsparkesykkelen måtte reduseres til 50 %.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 4 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for tyveri av Xiaomi elektrisk sparkesykkel Essential Lite og iPhone 15 Pro Max og spørsmål om avkortning for brudd på sikkerhetsforskrifter, jf. fal. § 4-8.

Sikrede parkerte lørdag 5.4.25 ca. kl. 21.00 en Xiaomi elektrisk sparkesykkel Essential Lite utenfor en butikk. Sikredes iPhone 15 Pro Max var festet til elsparkesykkelen. Sikrede forlot begge gjenstandene ulåst og usikret og gikk inn i butikken. Da han kom ut igjen få minutter senere, var både elsparkesykkelen og mobilen borte.

Sikrede sendte 8.4.25 skademelding til foretaket med følgende beskrivelse:

Jeg skriver for å rapportere et tyveri som skjedde lørdag kveld, omtrent klokken 21:00, i sentrum. Jeg hadde parkert min scooter utenfor en butikk mens jeg skulle handle raskt. Telefonen min var festet til scooteren. Da jeg kom ut av butikken etter et par minutter, var både scooteren og telefonen min borte. Jeg vil anmelde forholdet til politiet så snart som mulig. På grunn av arbeidstider er det vanskelig for meg å møte personlig, men jeg vil forsøke å anmelde via internett. Telefonen var en gave, og jeg har kvitteringen. Jeg har også kvitteringen for scooteren. Jeg ber om at dere behandler denne saken raskt og effektivt.

Sikrede opplyste i telefonsamtale med foretaket 9.4.25 at elsparkesykkelen sto rett utenfor butikken. Sikrede hadde ikke låst den fordi han ikke orket og bare skulle en kjapp tur i butikken.

Foretaket avslo dekning i e-post 9.4.25, under henvisning til at sikrede ikke hadde holdt tilsyn med forsikringsobjektene, jf. sikkerhetsforskriften pkt. 6.4.3, og at han var mer enn lite å legge til last for tyveriet, og at manglende låsing var årsaken til tyveriet, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8. Foretaket avkortet forsikringen med 100 %.

Sikrede klagde til Finansklagenemnda samme dag, 9.4.25. Foretaket innga tilsvar 30.4.25.

Sikrede krever dekning for tyveri av elsparkesykkel og mobil. Da han parkerte elsparkesykkelen, var det folk foran butikken, og sikrede tenkte ikke at tingene ville bli stjålet. Grunnen til at han ikke låste elsparkesykkelen var at det ikke var noe sted å parkere foran butikken.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at sikrede har brutt sikkerhetsforskrifter om plikt til tilsyn og oppbevaring i pkt. 6.4.3. Elsparkesykkelen ble hensatt ulåst utenfor en butikk en lørdag kveld i sentrum. Mobilen var festet til styret på elsparkesykkelen. Erstatningen kan derfor avkortes, jf. fal. § 4-8. Det er årsakssammenheng mellom tyveriet og bruddet på sikkerhetsforskriften. Sikrede er også mer enn lite å legge til last, fordi mobil og elsparkesykkel er tyveriutsatt fordi de er enkle å stjele og lett omsettelige. Videre økte risikoen ved at gjenstandene var usikret og etterlatt på gaten på en kveld midt i sentrum. Sikrede kunne enkelt ha låst gjenstandene eller tatt dem med inn i butikken. Nemndspraksis skal tilsi en avkorting på 100 %.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket kan avkorte forsikringsdekningen med 100 % på grunn av brudd på sikkerhetsforskrift, jf. fal. § 4-8.

Sikredes forsikringsbevis angir følgende sikkerhetsforskrifter:

Sikring mot tyveri og skadeverk

- Klager skal alltid holde tilsyn med dine ting og passe på at ingen gjenstander blir gjenglemt, eller oppbevare dem på en forsvarlig måte som nevnt i punktet under.
- Eiendeler klager ikke bærer med deg skal oppbevares på en forsvarlig måte. Oppbevaringsstedet skal alltid lukkes og låses før det forlates. Nøkler/koder skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Vinduer og andre åpninger skal være helt lukket og låst med haspe, vrider o.l. [...]
- Sykkel skal være låst når den ikke er i bruk. Når sykkel forlates skal montert tilbehør som lett kan demonteres, for eksempel GPS, sykkelcomputer, wattmåler o.l. ikke etterlates på sykkelen. [...]

Første kulepunkt angir to alternative vilkår, jf. uttrykket «eller». Det første alternativet er «alltid holde tilsyn med dine ting og passe på at ingen gjenstander blir gjenglemt». Ordlyden tilsier at forsikringstaker til enhver tid må holde oppsyn med forsikringsobjektet. Sikrede etterlot elsparkesykkelen og mobilen utenfor butikken og gikk inn i butikken. Sikrede var inne i butikken i kort tid, men hadde etter det opplyste ikke kontroll eller tilsyn med elsparkesykkelen eller mobilen i det aktuelle tidsrommet. Sikkerhetsforskriften er i så fall objektivt sett brutt, jf. fal. § 4-8 første punktum.

Foretaket har også påberopt det andre alternativet – «oppbevare [tingene] på en forsvarlig måte». Nemnda mener denne forskriften er misvisende fordi uttrykket «forsvarlig» gjelder skyldvurderingen som i fal. § 4-8 er oppstilt som et eget krav. Etter fal. § 2-2 bokstav d nr. 3 skal en sikkerhetsforskrift om oppbevaring angi et påbud om at sikrede «ved bruk, oppbevaring eller vedlikehold av forsikringsgjenstanden skal gå fram på bestemte angitte måter». En forskrift om forsvarlig oppbevaring sier ingenting om oppbevaringsmåten og tilfredsstiller derfor ikke kravet i § 2-2 bokstav d nr. 3. Den kan derfor ikke påberopes slik den står.

Foretaket anfører at forskriften stiller krav om at gjenstanden skal være låst. Dette følger ikke av kravet til oppbevaring og heller ikke av formuleringen «[o]ppbevaringsstedet skal alltid lukkes og låses før det forlates». Vilkåret gjelder oppbevaringssted, mens foretakets anførsel om å låse elsparkesykkelen knytter seg til *forsikringsgjenstanden*.

Det foreligger derfor kun brudd på første kulepunkt første alternativ.

Nemnda legger videre til grunn at det er årsakssammenheng mellom brudd på tilsynsplikten og tyveriet, jf. fal. § 4-8 annet punktum. Etter ordlyden har sikrede bevisbyrden for manglende årsakssammenheng, og bevis for dette er ikke fremlagt.

Spørsmålet er så om sikrede er mer enn lite å legge til last for bruddet, jf. fal. § 4-8 annet punktum. Det dreier seg om brudd på en skriftlig handlenorm i en kontrakt sikrede har inngått, og normen har som formål å unngå risiko skade. Utgangspunktet er at et slikt brudd må regnes som uaktsomt. Samtidig er sikrede beskyttet mot mer unnskyldelige forsømmelser, jf. Bull/Wilhelmsen, Forsikringsrett 2024 s. 405.

Risikoen for tyveri på offentlige steder er høy, spesielt for lett omsettelige gjenstander. Kravet om tilsyn blir derfor strengere for slike verdigjenstander.

Nemnda kan ikke se noen grunn til at sikrede etterlot mobilen på el sparkesykkelen da han gikk inn i butikken. Den var lett å ta med seg og tyveririsikoen fremstår som rimelig åpenbar. Selv om det var få folk utenfor butikken da klager gikk inn, var dette i et by- sentrum en lørdag kveld, slik at risikoen for tyveri øker. Mobilen er en liten gjenstand som er lett å stjele og å omsette, jf. også FinKN 2022-589. Sikrede kunne enkelt ha tatt mobilen med seg da han gikk inn i butikken. Nemnda mener derfor at klager var mer enn «lite å legge til last» for ikke å ha ført tilsyn med mobilen.

Skyldvurderingen i forhold til el sparkesykkelen er mindre opplagt. Det er ikke unnskyldelig at sikrede tenkte at ingen kom til å ta tingene hans. Sikrede satte igjen tingene sine uten tilsyn. Begge tingene var enkle å stjele og lett omsettelige. Foretaket anfører at sikrede kunne tatt sykkelen med inn i butikken. Foretaket har imidlertid ikke dokumentert at dette handlingsalternativet var mulig, og det er uklart for nemnda om butikken tillot at el sparkesykler ble tatt med inn. På den annen side legger nemnda til grunn at el sparkesykkelen kunne låses, og sikrede har ikke gitt noen forklaring på hvorfor han ikke sikret den på denne måten. Hensett til el-sparkesykkelens verdi mener nemnda dette var et naturlig og enkelt handlingsalternativ, og at sikrede derfor er mer enn bare lite å laste for manglende tilsyn med sykkelen.

Avkortning kan da finne sted under hensyn til «arten av den sikkerhetsforskrift som er overtrådt, skyldgraden, skadeforløpet og forholdene ellers». Ved tyveri av verdisaker, herunder mobil, har nemndspraksis vært streng og normalt ligget på 100 %, se eksempelvis FinKN 2015-094 og 2014-383. Nemnda mener derfor dette må aksepteres for mobilen. Bruddet på tilsynsplikten for sykkelen er mindre klanderverdig, og her mener nemnda avkortningen må reduseres til 50 %.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).